Analýza návrhu nařízení o zjednodušení digitálního legislativního rámce (Digital Omnibus)

Shrnutí

Evropská komise včera, 19. listopadu 2025, zveřejnila návrh nařízení známý jako „Digital Omnibus“, kterým chce zrevidovat a zjednodušit digitální právní rámec Evropské unie. Jeho hlavním cílem je posílení konkurenceschopnosti EU snížením administrativní zátěže pro podniky, orgány veřejné správy a občany, a to při zachování vysokých standardů ochrany základních práv a bezpečnosti. Návrh se zaměřuje na technické změny, které mají přinést okamžitou úlevu a podpořit inovace, zejména v oblasti datové ekonomiky a umělé inteligence.

Klíčové body návrhu:

1. **Konsolidace datového rámce:** Návrh ruší několik stávajících právních předpisů – **nařízení o volném toku neosobních údajů (FFDR)**, **akt o správě dat (DGA)** a **směrnici o otevřených datech** – a jejich klíčová ustanovení začleňuje do jediného konsolidovaného nástroje, **Aktu o datech (Data Act)**. Tím se má vytvořit jednotný a přehlednější rámec pro evropskou datovou ekonomiku.
2. **Cílené úpravy Aktu o datech:** Navrhují se specifické změny Aktu o datech s cílem posílit ochranu obchodního tajemství, zúžit rámec sdílení dat mezi podniky a vládou (B2G) pouze na případy krizí, zrušit požadavky na inteligentní smlouvy a zmírnit pravidla pro přechod mezi poskytovateli cloudových služeb pro malé a střední podniky (SME) a malé společnosti se střední tržní kapitalizací (SMC).
3. **Revize GDPR a řešení „únavy ze souhlasů“:** Návrh zpřesňuje klíčové definice v GDPR (např. „osobní údaje“), zjednodušuje povinnosti pro nízkorizikové zpracování a objasňuje podmínky pro zpracování dat pro trénink AI. **Klíčovou změnou je přesun pravidel pro ukládání a přístup k osobním údajům z koncových zařízení (tzv. cookies) ze směrnice o soukromí a elektronických komunikacích (ePrivacy) přímo do GDPR**, **což má snížit „únavu z cookies bannerů“ a zavést standardizované, strojově čitelné způsoby udělování souhlasu.**
4. **Jednotné vstupní místo pro hlášení incidentů:** Zřizuje se centralizovaný digitální portál, spravovaný agenturou ENISA, pro hlášení bezpečnostních incidentů. Tento systém založený na principu „nahlásit jednou, sdílet vícekrát“ sjednocuje oznamovací povinnosti podle několika předpisů (NIS2, GDPR, DORA, eIDAS, CER) a má výrazně snížit administrativní zátěž pro dotčené subjekty.
5. **Zrušení nařízení P2B:** Nařízení o podpoře spravedlnosti a transparentnosti pro podnikatelské uživatele online zprostředkovatelských služeb (P2B) se ruší, jelikož jeho ustanovení byla z velké části překonána novějšími a komplexnějšími předpisy, jako je Akt o digitálních službách (DSA) a Akt o digitálních trzích (DMA).

Evropská komise očekává, že tato opatření přinesou roční úspory nákladů ve výši nejméně 1 miliardy EUR, s dalšími jednorázovými úsporami ve výši 1 miliardy EUR, což do roku 2029 představuje celkovou úsporu nejméně 5 miliard EUR. Návrh je součástí širší strategie Komise na „zátěžový test“ digitálních pravidel a je doprovázen dalšími iniciativami, jako je **nařízení o evropských peněženkách pro podniky (European Business Wallets)** a **provádění**

kontroly digitální způsobilosti (Digital Fitness Check). Návrh bude nyní projednáván v orgánech EU – Radě EU A Evropském parlamentu.

Klíčové navrhované změny a zrušení

Konsolidace a zjednodušení datového rámce

Jedním z hlavních pilířů návrhu je radikální zjednodušení legislativy týkající se dat. Cílem je snížit počet platných právních aktů z pěti na dva hlavní nástroje: GDPR pro osobní údaje a Akt o datech pro ostatní aspekty datové ekonomiky.

Zrušené a konsolidované právní akty:

Zrušený akt	Hlavní ustanovení převedená do Aktu o datech (Nařízení (EU) 2023/2854)
Nařízení (EU) 2018/1807 (o volném toku neosobních údajů)	Zachovává se klíčový princip zákazu požadavků na lokalizaci dat v rámci EU. Ostatní ustanovení, zejména o přechodu mezi poskytovateli cloudových služeb, jsou nahrazena modernější úpravou v Aktu o datech.
Nařízení (EU) 2022/868(Akt o správě dat, DGA)	Pravidla pro další využití chráněných údajů veřejného sektoru se slučují s pravidly směrnice o otevřených datech. Režimy pro zprostředkovatele dat a datový altruismus se zjednodušují a mění z povinných na dobrovolné.
Směrnice (EU) 2019/1024 (o otevřených datech)	Celá směrnice se ruší a její obsah se slučuje s pravidly z DGA do nového jednotného rámce pro další využití údajů veřejného sektoru v rámci Aktu o datech.

Nově se také zavádí možnost, aby orgány veřejného sektoru stanovily zvláštní podmínky (včetně vyšších poplatků) pro další využití dat velmi velkými podniky, zejména těmi, které jsou označeny jako „gatekeepeři“ podle Aktu o digitálních trzích (DMA).

Cílené úpravy Aktu o datech

Návrh provádí čtyři klíčové úpravy stávajícího Aktu o datech:

1. **Ochrana obchodního tajemství:** Držitelé dat získávají silnější ochranu proti úniku obchodního tajemství do třetích zemí. Nově mohou odmítnout sdílení dat, pokud prokáží vysoké riziko nezákonného získání nebo použití údajů v jurisdikcích se slabší ochranou, než jakou poskytuje EU.
2. **Sdílení dat s veřejným sektorem (B2G):** Působnost kapitoly V se zužuje z „výjimečných potřeb“ pouze na „veřejné krize“ (public emergencies). Tím se omezuje povinnost podniků sdílet data s vládními orgány jen na jasně definované a naléhavé situace.
3. **Inteligentní smlouvy:** Ruší se povinnosti pro poskytovatele inteligentních smluv splňovat základní požadavky, což má odstranit právní nejasnosti a podpořit inovace v této oblasti.

4. **Přechod mezi poskytovateli cloudových služeb:** Ustanovení o přechodu se upravují tak, aby lépe zohledňovaly situaci služeb, které jsou významně přizpůsobeny potřebám zákazníka, a služeb poskytovaných malými a středními podniky (SME) a malými společnostmi se střední tržní kapitalizací (SMC). Tím se snižuje administrativní zátěž pro tyto poskytovatele, přičemž cíl odstranit závislost na jednom dodavateli (vendor lock-in) zůstává zachován.

Změny v oblasti ochrany osobních údajů (GDPR a ePrivacy)

Návrh zavádí cílené změny v obecném nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR) a směrnici o soukromí a elektronických komunikacích (ePrivacy).

Úpravy GDPR (Nařízení (EU) 2016/679):

- **Definice osobních údajů:** Zpřesňuje se, že údaje nejsou považovány za osobní pro subjekt, který nemá přiměřeně použitelné prostředky k identifikaci fyzické osoby.
- **Zpracování pro účely AI:** Objasňuje se, že zpracování osobních údajů pro trénink a vývoj AI může představovat oprávněný zájem, což poskytuje větší právní jistotu pro inovátory.
- **Vědecký výzkum:** Zavádí se definice vědeckého výzkumu a potvrzuje se, že zpracování pro tyto účely je slučitelné s původním účelem sběru dat.
- **Ohlašování porušení zabezpečení:** Lhůta pro ohlášení se prodlužuje ze 72 na 96 hodin. Povinnost ohlásit porušení dozorovému úřadu se omezuje pouze na případy, kdy je pravděpodobné vysoké riziko pro práva a svobody subjektů údajů.
- **Sjednocení posouzení vlivu (DPIA):** Zavádí se jednotné celoevropské seznamy operací zpracování, které vyžadují (nebo naopak nevyžadují) posouzení vlivu na ochranu osobních údajů, čímž se nahradí dosavadní roztříštěné národní seznamy.

Řešení „únavy ze souhlasů s cookies“:

- **Přesun pravidel do GDPR:** Pravidla pro ukládání a přístup k osobním údajům na koncových zařízeních uživatelů se přesouvají ze směrnice ePrivacy přímo do GDPR (nový článek 88a).
- **Automatizované udělování souhlasu:** Návrh otevírá cestu pro strojově čitelné a automatizované vyjadřování souhlasu (nový článek 88b). Jakmile budou k dispozici technické standardy, webové stránky budou povinny respektovat volby uživatelů nastavené například v prohlížeči. Poskytovatelé mediálních služeb budou z této povinnosti vyjmuti, aby byla chráněna jejich schopnost přímé interakce s uživateli.

Jednotné vstupní místo pro hlášení incidentů

S cílem snížit administrativní zátěž plynoucí z duplicitních ohlašovacích povinností se zavádí jednotné vstupní místo (single-entry point).

- **Princip „nahlásit jednou, sdílet vícekrát“:** Subjekty budou moci nahlásit jeden incident prostřednictvím jediného rozhraní a splnit tak své povinnosti podle několika právních předpisů současně.
- **Technické řešení:** Vývojem a správou platformy bude pověřena Agentura Evropské unie pro kybernetickou bezpečnost (ENISA).
- **Dotčené právní akty:** Systém sjednotí hlášení podle:

- směrnice NIS2 (kybernetická bezpečnost)
- GDPR (porušení zabezpečení osobních údajů)
- nařízení DORA (digitální provozní odolnost finančního sektoru)
- nařízení eIDAS (elektronická identifikace a důvěryhodné služby)
- směrnice CER (odolnost kritických subjektů)

Zrušení nařízení P2B

Nařízení (EU) 2019/1150 o podpoře spravedlnosti a transparentnosti pro podnikatelské uživatele online zprostředkovatelských služeb (P2B) se ruší. Důvodem je, že od jeho zavedení vstoupily v platnost komplexnější a ambicióznější předpisy – Akt o digitálních službách (DSA) a Akt o digitálních trzích (DMA) –, které jeho působnost z velké části překrývají. Některá ustanovení nařízení P2B zůstanou dočasně v platnosti, aby se předešlo právní nejistotě v jiných aktech, které na ně odkazují.